

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до написання магістерських робіт

галузь знань	10 – Природничі науки
спеціальність	106 – Географія
освітній рівень	Магістр
освітні програми	Економічна та соціальна географія

Київ 2019

Методичні рекомендації до виконання магістерських робіт / Укл. К. Мезенцев, О. Гнатюк. Київ, 2019. 20 с.

Методичні рекомендації мають на меті надання допомоги студентам при підготовці, виконанні та захисті магістерської роботи, що є науково-дослідною працею студента випускного курсу, обов'язковою компонентою освітніх програм «Економічна та соціальна географія» та «Урбаністика та регіональний розвиток» ОР Магістр, яка виконується за професійним спрямуванням.

Укладачі: *Костянтин Мезенцев, доктор географічних наук, професор завідувач кафедри економічної та соціальної географії, Олексій Гнатюк, кандидат географічних наук, асистент кафедри географії України*

Рецензенти: Сергій Запотоцький, доктор географічних наук, професор
Володимир Пасько, кандидат географічних наук. доцент

Рекомендовано до видання Вченою радою Географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Протокол № 4 від 18 листопада 2019 року

© К. Мезенцев, О. Гнатюк, 2019

ЗМІСТ

1. Загальні положення
2. Етапи написання та захист магістерських робіт
3. Вимоги до оформлення та друку магістерських робіт
4. Додатки

1. Загальні положення

Магістерська робота – самостійне наукове дослідження, що має внутрішню єдність і відображає хід і результати розробки обраної теми. Магістерські роботи виконуються за професійним спрямуванням, тобто спеціалізацією студента, і складають 6 кредитів, тобто 180 годин самостійної роботи студента.

Магістерська робота є складовою підсумкової атестації й оцінюється з урахуванням представлених на захисті рівня і якості виконаної роботи, володіння студентом знаннями сучасних теорій, концепцій та парадигм, відповідати на питання, вести наукову дискусію. Захист магістерської роботи передбачає перевірку таких програмних результатів навчання: аналізувати особливості природних та суспільних процесів у географічній оболонці (ПРН-1); вміти здійснювати комплексну оцінку та моніторинг природних, трудових ресурсів, прогнозувати розвиток міст та регіонів (ПРН-6); здійснювати аналіз та моніторинг міського регіонального розвитку, розробляти та впроваджувати плани та програми міського і регіонального розвитку, засоби ефективного управління територіями (ПРН-9); демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, вміння генерувати нові ідеї в географії, урбаністиці та регіоналістиці (ПРН-10); моделювати географічні об'єкти і процеси, застосовуючи сучасні кількісні та якісні методи та геоінформаційні технології (ПРН-12).

Захист магістерської роботи (за професійним спрямуванням) з оцінкою не нижче 75 балів є однією з обов'язкових умов присвоєння професійної кваліфікації «Молодший науковий співробітник» (географія) та відповідно до спеціалізації: «Фахівець з розміщення продуктивних сил та регіональної економіки» (спеціалізація «Розвиток продуктивних сил та регіональна економіка»), «Географ-економіст» (спеціалізація «Управління регіональним розвитком та міське планування»).

Дані методичні рекомендації мають на меті надання допомоги студентам у виконанні кваліфікаційної роботи.

2. Етапи написання та захист магістерських робіт

Ключовими **етапами** виконання магістерської роботи є:

1. Вибір та затвердження теми магістерської роботи;
2. Узгодження і затвердження плану роботи з науковим керівником;
3. Опрацювання літературних, інформаційних та статистичних джерел за темою роботи;
4. Проведення власного дослідження, яке повинне лягти в основу роботи;
5. Написання тексту роботи;
6. Оформлення роботи та здача її науковому керівнику для перевірки у встановлені терміни; у разі необхідності доопрацювання з врахуванням зауважень наукового керівника;
7. Подача роботи на кафедру для перевірки на наявність плагіату та визначення рівня унікальності тексту;
8. Підготовка доповіді та презентації роботи;
9. Захист магістерської роботи на засідання Екзаменаційної комісії.

Теми магістерських робіт визначаються і затверджуються на засіданні кафедри відповідно до обраної спеціалізації. Студенти мають право обґрунтовано пропонувати власні теми з узгодженням з науковими керівниками. Теми магістерських робіт не повинні повторювати теми кваліфікаційних робіт бакалавра. Студент повинен чітко усвідомлювати, що правильне обрання теми – це початковий крок до успішного написання кваліфікаційної роботи. При обрані теми роботи студенту належить враховувати власну обізнаність з обраним питанням, усвідомлювати мету (кінцевий результат), а також врахувати, що магістерська робота повинна містити самостійне наукове дослідження.

Заяви про затвердження тем магістерських робіт пишуть на ім'я декана факультету і включають такий текст “Прошу Вас закріпити за мною тему магістерської роботи «...». Науковий керівник – посада, прізвище, ім'я та по-батькові”. Далі ставляться дата і підпис студента. Нижче науковий керівник робить напис «Не заперечую» і ставить свій підпис та зазначає дату. Заяву підписує завідувач кафедри. Зразок заяви наведено в додатку А.

Тема магістерської роботи має бути обрана студентом та затверджена кафедрою не пізніше, ніж за 6 місяців до орієнтовного терміну її захисту.

Не допускається виконання магістерської роботи без попереднього узгодження теми з науковим керівником та затвердження її на засіданні кафедри.

Написання магістерських робіт здійснюється під керівництвом професорів та доцентів кафедри. Науковий керівник пропонує перелік базової рекомендованої літератури, узгоджує календарний план написання роботи, надає поточні консультації, контролює хід написання роботи, інформує завідувача кафедри про стан та загрози вчасного написання роботи, здійснює

перевірку її змісту та оформлення та готує відгук на магістерську роботу (загальним обсягом 28 годин, що передбачено навчальним навантаженням).

Мова виконання та захисту магістерської роботи – українська. Рішення щодо виконання та/або захисту кваліфікаційних робіт іншою мовою (англійською, іншими офіційними мовами Європейського Союзу) може бути прийняте проректором із науково-педагогічної роботи за заявою здобувача освіти, що підтримана профільною кафедрою, не пізніше затвердження ректором складу екзаменаційних комісій.

Магістерська робота повинна містити: 1) обґрунтування актуальності теми дослідження, ступінь її наукової розробки у вітчизняній і зарубіжній літературі; 2) чітке визначення об'єкту, предмету, мети, завдань та методів дослідження; 3) оцінку факторів та просторово-часовий аналіз об'єкту дослідження; 4) узагальнення результатів проведених досліджень, формулювання висновків та практичних рекомендацій. Навчальним планом передбачається виділення спеціального періоду без навчальних занять для завершення виконання та оформлення магістерської роботи у другій половині січня – лютому.

Схвалено науковим керівником магістерську роботу студент спочатку не пізніше ніж за три тижні до захисту в електронному вигляді надсилає методисту кафедри для **перевірки на плагіат та визначення рівня унікальності тексту**. Після отримання позитивної відповіді щодо відсутності плагіату та за умови рівня унікальності тексту не менше 60%, робота друкується в одному примірнику в твердому переплеті та передається на кафедру та реєструється. У випадку виявлення плагіату чи інших проявів академічної недоброчесності, а також за умови рівня унікальності тексту роботи менше 60%, магістерська робота до захисту не допускається.

Науковий керівник надає **відгук** про роботу, в якому зазначає актуальність теми, оцінює адекватність використаних методів дослідження, зазначає основний доробок автора, оцінює ефективність роботи студента. На титульній сторінці завідувач кафедри робить напис щодо рекомендації роботи до захисту, зазначає дату та номер протоколу засідання кафедри, на якому прийнято рішення про рекомендацію роботи до захисту на Екзаменаційній комісії. Після цього здійснюється **зовнішнє рецензування** робіт. У рецензії зазначається актуальність теми, оцінюється відповідність отриманих результатів поставленим завданням, структура, форма та повнота викладу матеріалу, оформлення роботи. Рецензент обов'язково зазначає власну оцінку роботи («відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно»).

Захист магістерських робіт проводиться на засіданні Екзаменаційної комісії у травні. До захисту магістерської роботи допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану. Захист роботи проходить на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії у присутності наукового керівника

роботи. Процедура захисту включає усний виступ студента (до 7-8 хвилин), відповіді студента на запитання членів комісії, стислий виступ наукового керівника з оцінкою роботи студента, оголошення рецензії на роботу, відповіді студента на зауваження рецензента, обговорення магістерської роботи.

При виставленні **підсумкової оцінки** враховуються всі складові захисту: повнота представлення результатів дослідження у доповіді; володіння тематикою дослідження при відповіді на питання членів Екзаменаційної комісії; оцінка рецензента та відповідь на зауваження рецензента; відгук наукового керівника; рівень унікальності тексту роботи (що свідчить про авторський характер виконаного дослідження).

Підсумкова оцінка виставляється за бальною та національною шкалами:

Шкала оцінювання магістерської роботи

<i>Національна</i>	<i>Бальна</i>
Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

3. Вимоги до змісту, оформлення та друку магістерських робіт

Магістерські роботи включають такі структурні складові: титульний аркуш, анотацію, зміст, перелік умовних скорочень, вступ, основну частину, що поділяється на розділи та підрозділи (за необхідності підрозділи поділяються на пункти), висновки, список використаних джерел та додатки.

Сторінки нумерують арабськими цифрами без знака № та без крапки в кінці у правому верхньому куті сторінки. Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують.

На титульному аркуші зазначають повну назву навчального закладу та його відомчу підпорядкованість, факультет, кафедру, на якій виконана робота, назву роботи, галузь знань, спеціальність, назву освітньої програми та спеціалізацію (за наявності), дані про студента та наукового керівника, місто розташування Університету/структурного підрозділу та рік подання роботи до захисту. На титульному аркуші студент повинен біля свого прізвища поставити підпис. Зразок титульного аркуша наведено в додатку Б.

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування структурних частин роботи та відповідні номери початкових сторінок. Зразок оформлення змісту наведено в додатку В.

Заголовки головних структурних частин роботи «АНОТАЦІЯ», «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують прописними (великими) літерами напівжирним з вирівнюванням по центру. В кінці заголовків крапки не ставлять. Між заголовками та текстом залишається один пустий рядок. Кожна головна структурна частина роботи починається з нової сторінки.

Заголовки підрозділів друкують строчними (малими) літерами (крім першої великої) напівжирним з вирівнюванням по центру. В кінці заголовка крапки не ставлять. В кінці заголовків підрозділів крапки не ставлять. Заголовки пунктів друкують строчними (малими) літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. В кінці заголовки ставиться крапка. А далі друкується текст пункту. Підрозділи та пункти продовжуються на поточній сторінці.

Текст роботи набирається з вирівнюванням по ширині.

Обов'язковим є посилання на всі джерела, з яких використано цитати, дані чи думки авторів. Цитування в тексті оформлюються згідно вимог ДСТУ 8302:2015 або АРА. Дослівні цитати подаються в лапках та обов'язково передбачають зазначення у посиланні номерів сторінок, наприклад: [5, с.124-125]; (Пістун, 2006, с. 22). Посилання слід робити на останні видання публікацій. На більш ранні видання варто посилатися лише в тому разі, якщо в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання, на який посилається автор.

У вступі роботи розкривається сутність проблеми та її актуальність, об'єкт і предмет дослідження, мета та завдання роботи, стан дослідження, використані методи, джерела інформації та структура роботи.

Перший розділ, як правило, має теоретико-методологічний зміст. Він може розкривати такі аспекти: огляд літератури (джерелознавчий аналіз) за темою роботи, теоретико-методологічні засади дослідження, аспекти нормативно-правового регулювання, методики і методи дослідження, історичні аспекти, аналіз зарубіжного досвіду тощо. Наступні розділи, як правило, оціночно-аналітичного змісту й можуть розкривати такі аспекти: характеристика території об'єкту дослідження, характеристика та аналіз ресурсної бази, оцінку чинників та виявлення просторово-часових особливостей розвитку об'єкту дослідження тощо. Останній (заклучний) розділ, як правило, синтетично-рекомендаційного змісту. Даний розділ може містити узагальнення проблем розвитку об'єкту дослідження, обґрунтування пропозицій та рекомендацій щодо їх розв'язання, удосконалення (оптимізації) предмету дослідження, визначення подальших перспектив розвитку тощо.

У висновках наводяться найважливіші наукові та практичні результати, одержані в результаті дослідження в кожному розділі, формулюються рекомендації щодо наукового та практичного використання отриманих результатів.

Рисунки розміщують безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Рисунки повинні мати номер і назву, які розміщуються під рисунком напівжирним з вирівнюванням по центру. Рисунки позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу. Номер рисунку складається з номера розділу і порядкового номера рисунку, між якими ставиться крапка. Після номеру вказується назва рисунку, наприклад: Рис. 2.3. Назва рисунку (тобто третій рисунок у розділі 2). Після назви рисунку крапка не ставиться. Посилання на рисунок вказують таким чином: *рис. 2.3*.

Таблиці розміщують безпосередньо після першого посилання на них або на наступній сторінці. Кожна таблиця повинна мати номер та назву, які розміщують над таблицею, друкують напівжирним і вирівнюють по центру. Таблиці позначають словом «Таблиця» і нумерують послідовно в межах розділу. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка. Після номеру вказується назва таблиці, наприклад: Таблиця 3.1. Назва таблиці (тобто перша таблиця у розділі 3). Посилання на таблиці вказують таким чином: *табл. 3.1*. Таблиці можуть бути розміщені горизонтально або за потреба вертикально (у такому разі їх розміщують таким чином, щоб можна було читати з поворотом роботи за годинниковою стрілкою). Великі таблиці можна переносити на інший аркуш.

На всі рисунки і таблиці обов'язково мають бути посилання в тексті. Зразки оформлення рисунків і таблиць подано у додатку Г.

Формули (якщо їх більше ніж одна) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул розміщують біля правого краю аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (1.3) (тобто

третья формула першого розділу). Посилання на формули зазначають у дужках, наприклад: за формулою (1.3). Вище і нижче від формули залишається один вільний рядок.

Список використаних джерел наводиться в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків і оформляється згідно вимог ДСТУ 8302:2015 або АРА. Найменування латиницею подають після найменувань кирилицею.

Додатки розміщуються в кінці тексту роботи після переліку використаних джерел. Напівжирним шрифтом великими літерами друкується слово ДОДАТКИ, що розташовується на листку формату А4 в центрі. Додатки не входять до нумерації сторінок у змісті. Додатки за потреби поділяють на структурні складові, які позначаються послідовно великими літерами української абетки (наприклад «Додаток А», «Додаток Б» і т.д. Кожний додаток починають із нової сторінки. Рисунки і таблиці у додатках нумеруються послідовно в межах кожної складової (наприклад, Рис. А.2 або Таблиця Б.4). На кожен із додатків має бути посилання в тексті.

Магістерські роботи:

- мають обсяг 20-40 тис. слів основного тексту (або 80-120 сторінок з дотриманням вимог щодо оформлення);
- складаються з 4-5 розділів;
- містять анотацію українською та англійською мовами (750-1000 слів кожною мовою), що включає прізвище та ім'я автора, назву роботи, резюме, ключові слова, перелік публікацій автора (за наявності);
- містять ґрунтовний аналіз фахової літератури, опис методики дослідження;
- містять обрахунки, аналіз та узагальнюючі висновки, що відображають теоретичні знання та практичні навички, отримані при вивченні фахових дисциплін та при проходженні виробничої практики;
- включають 8-10 змістовних рисунків: логічні схеми, діаграми, графіки, карти та картосхеми (авторство мінімум 7 рисунків має належати студенту, решта повинні мати посилання на першоджерело), а також до 10 ілюстративних рисунків (у т.ч. фотографій) з обов'язковим посиланням на першоджерело;
- список використаних джерел має включати не менше 50 найменувань за темою роботи. Обов'язковим є посилання не менше, ніж на 20 наукових статей за темою кваліфікаційної роботи бакалавра, опубліковані в останні 5-7 років. У списку використаних джерел обов'язковою є наявність не менше 10 джерел англійською мовою.

Магістерські роботи друкуються:

- з одного боку аркуша білого паперу формату А4;
- шрифтом Times New Roman з інтервалом 1,5 (30 рядків на сторінці) без міжабзацевих відступів;
- з полями: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – 20 мм;
- абзац: 1,25.

Надруковані магістерські роботи подаються на кафедру у твердому переплетенні.

4. ДОДАТКИ

Додаток А**Зразок заяви**

Завідувачу кафедри економічної та соціальної географії географічного факультету _____
ПІБ (повністю)

студента(-ки) 2 курсу магістратури групи _____
ПІБ (повністю)

З А Я В А

Прошу Вас закріпити за мною тему магістерської роботи
“ _____ ”. Науковий керівник –
(тема магістерської роботи)

_____.
посада та ПІБ (повністю)

_____
дата

_____ підпис студента

* пишеться власноруч

Зразок титульної сторінки

Міністерство освіти і науки України
 Київський національний університет імені Тараса Шевченка
 Географічний факультет
 Кафедра економічної та соціальної географії

На правах рукопису
 УДК 911.3

НАЗВА РОБОТИ

Галузь знань: 10 Природничі науки
 Спеціальність: 106 Географія
 Освітня програма: Урбаністика та регіональний розвиток
 (або Економічна та соціальна географія)

Магістерська робота
 Студента 2-го курсу
 ОР Магістр₁

Науковий керівник:
₂
₃

Київ 20__

---

¹ Прізвище, ім'я та по-батькові студента

² Науковий ступінь та посада наукового керівника, наприклад: доктор географічних наук, професор або кандидат географічних наук, доцент

³ Прізвище, ім'я та по-батькові наукового керівника

Зразок оформлення змісту роботи**ЗМІСТ**

	Стор.
АНОТАЦІЯ	3
ВСТУП	5
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ <i>(за необхідності)</i>	6
Розділ 1. НАЗВА ПЕРШОГО РОЗДІЛУ	7
1.1. Назва першого підрозділу розділу 1	7
1.2. Назва другого підрозділу	10
1.3. Назва третього підрозділу	12
...	
Розділ 2. НАЗВА ДРУГОГО РОЗДІЛУ	18
2.1. Назва першого підрозділу розділу 2	18
2.2. Назва другого підрозділу	21
2.3. Назва третього підрозділу	25
...	
Розділ 3. НАЗВА ТРЕТЬОГО РОЗДІЛУ	29
3.1. Назва першого підрозділу розділу 3	29
3.2. Назва другого підрозділу	33
3.3. Назва третього підрозділу	37
...	
ВИСНОВКИ	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТКИ	45

Зразок оформлення таблиць

Таблиця 3.1. Відмінності радянських та зарубіжних (західних) приміських зон у 1960-1970-х роках

Радянські	Зарубіжні (західні)
Мігранти з передмість покривають дефіцит найменш кваліфікованої частини трудових ресурсів	Серед мігрантів передмість переважають «білі комерці», що покинули центральне місто як несприятливе для життя
Навколо міста проживає населення з нижчим рівнем доходів	Пояс субурбанізації – місце проживання привілейованих прошарків, населення з вищим рівнем доходів
Головні зв'язки забезпечує громадський транспорт, більшою мірою залізничний, ніж автомобільний	Домінує індивідуальний автомобіль, громадський транспорт має підпорядковане значення, роль залізничного транспорту несуттєва
Переважають доцентрових тенденцій, зростання центральних міст	Центральні міста втрачають населення
Міста-супутники перетворюються на багатофункціональні	Міста-супутники зберігають вузьку спеціалізацію
У містах-супутниках переважає багатоповерхова забудова	У містах-супутниках переважає малоповерхова присадибна забудова

Складено на основі [22]

Зразок оформлення рисунків

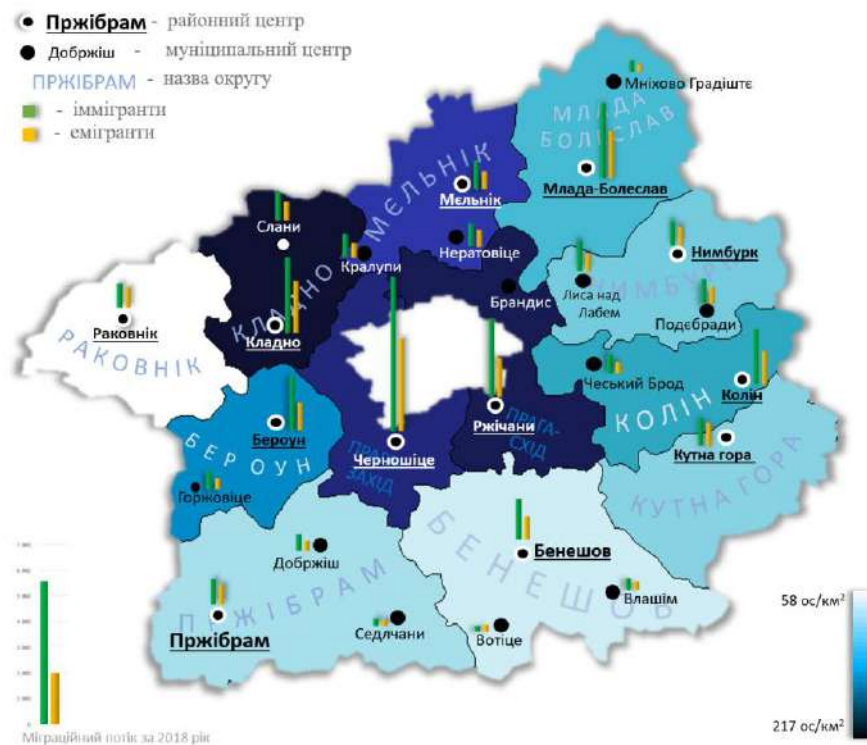

Рис. 2.1. Міграційний рух населення Середньочеського краю, 2019 рік. Складено за даними [36]

Приклад оформлення списку використання джерел

Книги (підручники, навчальні посібники, монографії та ін.):

Один, два або три автори

Кононенко О. Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку : навч.-метод. посібник. Київ: Прінт сервіс, 2016. 109 с.

Олійник Я. Б., Гнатюк О. М. Територіальна ідентичність населення Подільського регіону : монографія. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2017. 223 с.

Мезенцев К.В., Підгрушний Г.П., Мезенцева Н.І. Регіональний розвиток в Україні: суспільно-просторова нерівність та поляризація : монографія. Київ: Прінт сервіс, 2014. 132 с.

Чотири і більше авторів

Регіональні відміни природно-техногенної безпеки в Україні : монографія / Олійник Я. Б. та ін. Київ. ВПЦ «Київський університет», 2016. 223 с.

Книга за редакцією

Соціальна географія : підручник / за ред. Л. М. Немець, К. В. Мезенцева. Київ: Фенікс, 2019. 304 с.

Наукові статті у журналах або розділи книг

Запотоцька В., Запотоцький С. Тенденції та перспективи житлового будівництва в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія*. 2014. Вип. 62. С. 53-58.

Проватар Н., Мельничук А., Гнатюк О., Денисенко О. Мінливі повсякденні практики у приміських просторах: методика дослідження місцевих трендів *Економічна та соціальна географія*. 2019. Вип. 81. С. 34-41.

Матвієнко В.М. Південна Азія. *Туристичне країнознавство* : навч. посібник / за ред. В. Стафійчука, О. Малиновської. Херсон, ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. С. 301-326.

Тези у матеріалах конференцій, з'їздів

Хвесик Ю.М. Роль територіальних громад в управлінні розвитком регіону. *Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами* : мат-ли міжн. наук.-практ. конференції. Луцьк: Луцький НТУ, 2017. С. 222-223.

Дронова О. Л. Новий урбанізм vs модернізм: порівняльний аналіз містобудівних підходів. *Географічна наука та освіта: від констатації до конструктивізму* : зб. наук. праць. Київ: Інститут географії НАН України, 2018. С. 139-142.

Автореферати дисертацій та дисертацій:

Нич Т. В. Суспільно-географічні аспекти дослідження формування інтелектуального потенціалу Хмельницької області : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : 11.00.02. Чернівці, 2016. 23 с.

Пасько В. Ф. Територіальна організація земельно-ресурсного потенціалу Чернігівської області : дис. ... канд. геогр. наук : 11.00.02 / Київськ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2003. 190 с.

Законодавчі та нормативні документи:

Житловий кодекс України: станом на 5 верес. 2010 р. Харків: Фоліо, 2010. 192 с.

Про основи містобудування : Закон України від 16 листоп. 1996 р. № 2780-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 52, ст.683.

Електронні ресурси:

Регіони України 2019: статистичний збірник. Частина I. Київ: Державна служба статистики України, 2019. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/12/zb_ru1ch2019.pdf (дата звернення: 10.05. 2019).

Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : монографія / за ред. К. Мезенцева, Я. Олійника, Н. Мезенцевої. Київ: Фенікс, 2017. 438 с. URL: http://geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/kafedra_ekonom_lit/Urban_Ua.pdf (дата звернення 18.05.2019).

Крайніми точками України. Київський відділ Українського географічного товариства : веб-сайт. URL: <http://geokiyv.org/uk/science/expedicia/edgepoints> (дата звернення: 15.05. 2019).